

НЕВИДИМА ШКОДА ПЛАСТИКУ І ХІМІКАТІВ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я

Пластик та хімічні речовини є невід'ємною частиною сучасного життя. Яким чином ця залежність позначається на здоров'ї людей?

Пластик виготовляється з викопного палива (нафти, газу, вугілля) та хімічних речовин¹, які додають, щоб зробити пластик більш міцним, гнучким, кольоровим або вогнестійким.

16.000+

Ідентифіковано Хімікатів, які використовуються у пластику

4200+

Відомі як хімікати, які викликають занепокоєння

<6%

З них регулюється на міжнародному рівні

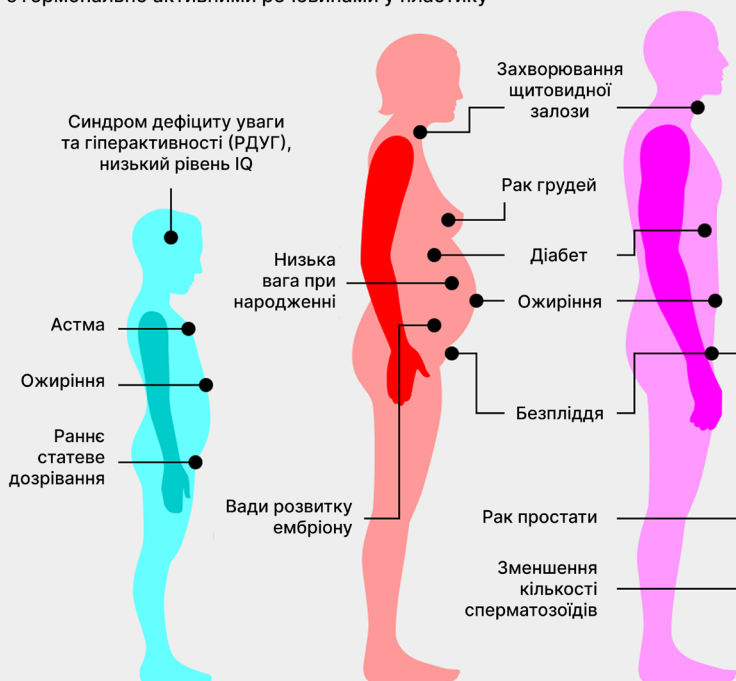
66%

Хімікатів у пластику не мають інформації про безпеку для здоров'я

На сьогодні ідентифіковано понад 16 000 хімічних речовин, які використовуються у пластику. Понад 4200 з них відомі як "хімікати, які викликають занепокоєння", зокрема ендокринні руйнівники. Стосовно небезпеки сотень інших хімікатів у пластику існує інформація неповна або відсутня. Менше 6% з них регулюється на міжнародному рівні².

НЕВИДИМІ ЗАГРОЗИ

Можливі ризики для здоров'я від щоденного контакту з гормонально активними речовинами у пластику

© PLASTIC ATLAS 2019 / HEAL

Як пластик шкодить здоров'ю?

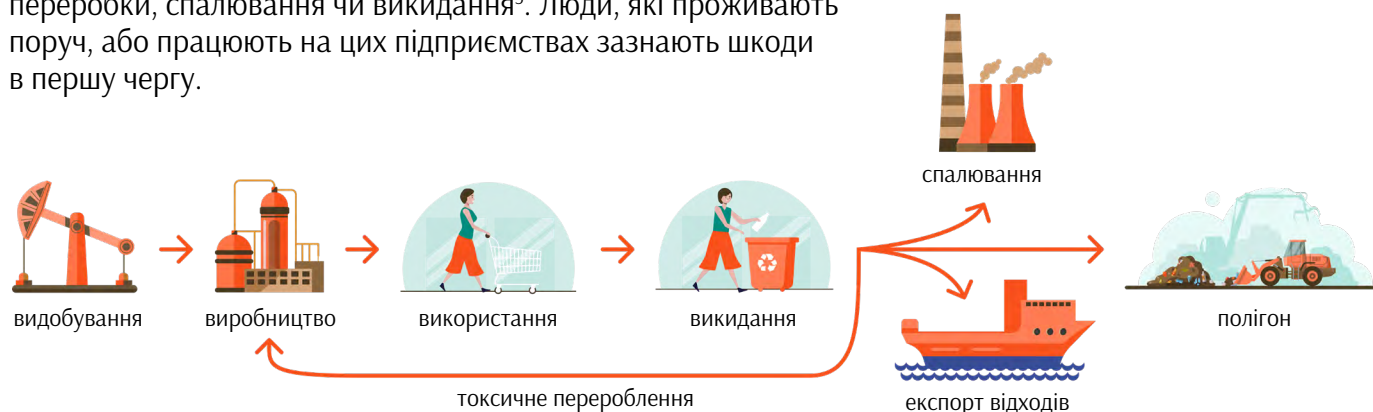
Хімічні речовини мігрують у їжу та напої, які ми споживаємо, потрапляють у повітря, яким ми дихаємо, осідають як пил, який ми вдихаємо³.

Мікро- та нанопластик знаходять у доквіллі та організмі людини: у [питній воді](#), [їжі](#) та [повітрі](#), і навіть у нашій [крові](#), [легенях](#), [мозку](#) та [плаценті](#) у жінок.

Особливо вразливими до впливу хімічних речовин та мікро- і нанопластику є **діти та жінки**, зокрема, в період до і під час вагітності, а також, коли організм дітей активно розвивається⁴.

Коли пластик шкодить здоров'ю?

Шкідливі хімічні речовини виділяються на кожному етапі життєвого циклу пластику – під час видобутку нафти і газу, виробництва пластику, транспортування, його використання і навіть під час переробки, спалювання чи викидання⁵. Люди, які проживають поруч, або працюють на цих підприємствах зазнають шкоди в першу чергу.

Що робити, щоб зменшити вплив?

Зменшити вплив можна частково через побутові зміни, а решту змін слід вимагати від держави, бізнесу та інституцій.

Що може робити медична спільнота?

- **Підвищувати** власну обізнаність та обізнаність колег; **розміщувати** інформаційні матеріали в медзакладах
- **Інформувати** пацієнток і пацієнтів про ризики, пов'язані з пластиком і хімічними речовинами, та про способи їх зменшення.
- **Долучатися** до адвокаційних кампаній спрямованих на посилення державного регулювання небезпечних хімічних речовин і зменшення виробництва пластику.

Що можуть робити всі?

- **Дізнаватися** про ризики для здоров'я та обирати безпечніші товари ([10 порад](#))
- **Звертатися** до бізнесу та інституцій із вимогою прозорості щодо хімікатів; **підтримувати** відповідальні бренди й організації.
- **Вимагати** від держави законодавчого контролю та захисту здоров'я людей
- **Підтримувати** на місцевому та національному рівні стратегії, що зменшують виробництво та використання пластику, біопластику та токсичних речовин

Джерела:

1. Center for International Environmental Law, [Fossil Fuels & Plastic](#)
2. PlastChem (2024), [State of the science on plastic chemicals - Identifying and addressing chemicals and polymers of concern](#)
3. Center for International Environmental Law (2023), [Breathing Plastic: The Health Impacts of Invisible Plastics in the Air](#)
4. Endocrine Society, IPEN (2020). [Plastics, EDCs and Health. A guide for public interest organizations and policy-makers on EDCs and Plastics.](#)
5. Center for International Environmental Law (2019), [Пластик і здоров'я: прихована ціна пластику](#) (переклад з англ.)

www.zwsociety.org

[@zw.society](https://www.facebook.com/@zw.society)

[@zw.society](https://www.instagram.com/@zw.society)

Брошуру підготовлено в рамках проєктів "Хімікати, Пластик, Здоров'я" та "Жінки і Хімікати" за підтримки Zero Waste Europe, MAVA Foundation, IPEN network і за сприяння Zero Waste Alliance Ukraine.

Дізнатися більше

